

Foreningen Indre Kvæningen allmenning

v./styreleder Kai Petter Johansen, Kvæningsbotnveien 1346, 9162 Sørstraumen

Org. Nr. 914410622

Bank.konto.nr.47401504806

Kvæningsbotn den 30.10.2017

Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091, Majorstua, 0301 Oslo

v./saksbehandler Jakob Fjellanger

nve@nve.no / jfj@nve.no

Innspill til utvidet revisjon om konsesjonsvilkår Kvæningen Kraftverk

Viser til befarings ved Kvæningen Kraftverk 6.Sept. 2017, hvor det ble åpnet for å komme med utfyllende opplysninger og presiseringer til innspill for utvidet revisjon for konsesjonsvilkår ved Kvæningen Kraftverk.

Vi ser positivt på at NVE ønsker å innhente informasjon som kan belyse behovet for å utvide revisjonen utover det som var utgangspunktet etter første høringsrunde.

I vårt første hørings svar fokuserte vi på hvordan vi mener intensjonen med vilkårene i gjeldende konsesjonsvilkår ikke etterleves jf. kommunens bruk av konsesjonspenger og hvordan befolkningen i Indre Kvæningen og samfunnsutviklingen her har blitt skadelidende ved å ikke få sine tilsiktede godtgjørelser ifm. kraftutbyggingen.

Vi nevnte og litt om hvordan erstatning som ble gitt fiskerne i fjorden gjennom rettskraftig skjønnsrettsdom i 1971 angående Løkvikneset i dag benyttes av Statskog til å tjene penger på salg av festekontrakter til hytter og fritidsboliger på samme område.

Vi ønsker å utdype disse sakene noe mer og ønsker og å belyse mangelen på rettslig avklaring og manglende anerkjennele på lokale bruksrettigheter og eierrettigheter til området, som vi mener er selve hovedproblemet til at befolkningen i Indre Kvæningen stadig ender opp som lidende tredjepart når avtaler inngås over hodene våre i bygda vår.

Vi tar oss og den frihet å komme med forslag til løsninger som vi mener vil bøte på problemene og som kan være gjennomførbare, gode og bærekraftige løsninger.

Vår forening «Indre Kvæningen Allmenning» har som formål å bistå innbyggerne i Indre Kvæningen i å forvalte bruks og eierrettigheter til vann og land på gårdene Kvæningsbotn g.nr. 33, Nordbotten g.nr. 32, Kvæningen allmenning g.nr. 34 og Indre straumen g.nr. 35.

Eiendommene ligger hovedsakelig innenfor Lillestraumen og omfatter all strandlinje i dette området. Gårdene omfatter alt landareal innenfor Lillestraumen og strekker seg fra sjøen videre opp til høyfjellet.

Foreningen Indre Kvæningen allmenning

v./styreleder Kai Petter Johansen, Kvæningsbotnveien 1346, 9162 Sørstraumen

Org. Nr. 914410622

Bank.konto.nr.47401504806

I matrikkelen fra 1838, matrikkelen fra 1886 og i matrikkelen fra 1907 – kan vi lese at etterkommerne av -de første som erholdt rydningsseidel på disse gårdene på 1700-tallet- og som fortsatt bodde på gårdene i århundrene sto oppført som grunneiere av gårdene i sin helhet i alle disse matriklene frem til og med 1907. Dokumentene er tinglyste og ble gjort gjeldende for disse og deres etterkommere. Mange av oss som bor i Indre Kvæningen i dag er direkte etterkommere av tidligere eiere av gårdene som nevnt ovenfor.

Kvæningen Kraftverk AS ble i sin tid etablert på arealet som tilligger nevnte gårder og fallrettighetene var et omdiskutert tema. Manglende dokumentasjon grunnet brenningen under 2. vk. Samt lese og skrive vansker og språkproblemer bidro til at innbyggerne ikke vant frem med sine bemerkninger.

Staten som begrunnet sitt eierskap til gårdene ved kjøp av Kvæningen Allmenning i 1866 vant derfor frem og fikk godtgjørelsen for fallrettighetene. Fremskaffelse av dokumentasjon i ettertid gir oss derimot solid grunnlag for å hevde at statens påståtte eierskap til grunnen og medfølgende rettigheter i Indre Kvæningen mangler rettslig hjemmel.

Det er ønskelig med en rettslig avklaring av disse spørsmålene, men det økonomiske og juridiske styrkeforholdet mellom Statskog SF og private folk i Indre Kvæningen gjør det mer enn vanskelig å få en nøytral og god behandling av rettsspørsmålene i domstolene. Vi har høstet støtte og anerkjennelse fra juridiske eksperter, advokater og historikere for vår påstand om at rettstilstanden med staten som grunneier i Indre Kvæningen i dag virker meget tvilsom og en sliter med å finne juridisk hjemmel for Statens påståtte eierskap.

En rettslig avklaring vil være avgjørende og ha stor betydning for hvordan øvrige konsesjonsvilkår skal utøves og etterleves i fremtiden.

Forslag:

NVE tilstreber å bidra til at befolkningen i Indre Kvæningen får kartlagt og avklart rettssituasjonen som et første ledd i revisjon av konsesjonsvilkårene. Jf. vassdragsreguleringsloven § 6 første ledd : **«Utgifter til nødvendig juridisk og annen sakkyndig hjelp som er påløpt etter at melding er lagt ut til offentlig ettersyn som bestemt i plan- og bygningsloven § 14-2 erstattes grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre interesserte av søkeren i den utstrekning det finnes rimelig. Avgjørelsen treffes av departementet. Departementet kan i spesielle tilfelle gi forhåndstilsagn om dekning av utgifter inntil et bestemt beløp.»**

I vassdragsreguleringslovens §11 annet ledd virker det og å gå ganske klart frem at avgift til staten og til fylkeskommuner og kommuner er underlagt et behovsprøvd og fleksibelt regime hva angår fordeling og omfordeling av pengebruk og føringer.

Utdrag av lovteksten §11 annet ledd: **«Avgiften til staten kan i ekstraordinære tilfeller dekke utgifter til å forebygge, erstatte og avbøte skader som følge av, eller i forbindelse med, kraftutbygginger eller reguleringer.» «Avgiften til fylkeskommunene og til kommunene fordeles mellom disse innbyrdes etter bestemmelse av Kongen. Dersom det skjer endringer i reguleringer, overføringer,**

Foreningen Indre Kvæningen allmenning

v./styreleder Kai Petter Johansen, Kvæningsbotneveien 1346, 9162 Sørstraumen

Org. Nr. 914410622

Bank.konto.nr.47401504806

kommunegrenser eller annet som i vesentlig grad kan påvirke delingsresultatet, kan ny fordeling foretas.»

Så for oss virker det å gå klart frem av lovverket at departementet har flere muligheter for å bidra til at befolkningen i området kan få en rettslig avklaring av rettighetene til området, en avklaring som kan avbøte, erstatte og forebygge den videre utarming av distriktet vårt som følge av tapte inntekter fra lokalt næringsliv som benytter store områder og herunder fallrettighetene til området. Som vi ser det kan eksempelvis deler av avgiften til staten benyttes til å avklare de reelle eierforholdene til områdene i Indre Kvæningen, som etter vårt skjønn er tuftet på feil rettsgrunnlag i dag og bl.a. har fratatt befolkningen i Indre Kvæningen muligheten til å forhandle om godtgjørelse for fallrettighetene til Kraftutbyggingen. Pengene fra fallrettighetene kan gi store muligheter for å styrke tradisjonelt næringsliv, bosetning og trygge lokale institusjoner som skole og barnehage.

Evt. endringer i eierskap etter en rettssak må anses å være omfattende endringer som medfører at avgiften til kommune og Fylkeskommune kan omfordeles i et midlertidig perspektiv i en overgangsperiode også i forkant for å avhjelpe muligheten for en rettslig avklaring.

Forslag:

En del av avgiftene/pengene som i dag tildeles stat og kommuner benyttes som tilskudd til et søksmål/gruppesøksmål bestående av Foreningen Indre Kvæningen Allmenning evt. innbyggere i Indre Kvæningen som vil tegne seg på som saksøker i et gruppesøksmål. Søksmålet tar sikte på å få en rettslig avklaring av bl.a. eiendomsrett og fallrettigheter til vassdragene i Indre Kvæningen som er omfattet av nedslagsfeltet til Kvæningen Kraftverk AS..

Viser så til vårt brev av 01.05.2017 «Innspill til revisjon av konsesjonsvilkår for Kvæningen Kraftverk».

Våre ankepunkter til gjeldende konsesjonsvilkår gjelder altså i all hovedsak kommunens fordeling og bruk av konsesjons pengene samt Statskogs og kommunens manglende etterlevelse av formålet med bl.a. skjønnrettens dom av 1971. naustområde på Løkvikneset.

Løkvikneset- Etter vårt skjønn har Statskog og kommunen brutt formålet med vilkårene og tiltakene i erstatningssaken ved å først benytte opparbeidet infrastruktur(veg og strøm) betalt av Kvæningen Kraftverk for å betjene naust og sjøbuer for fastboende, til å benytte området og infrastruktur til etablering av fritidsboliger og dernest å avkreve fastboende på lik linje med utenbygdsfolk for tomteleie/festeavgift for byggene som står oppført der.

Vi mener erstatningen gjelder så lenge isforholdene vedvarer og at det ikke tilligger tidsbegrensninger i dommen som gjør at kommunen, Statskog eller andre kan overse denne dommen så lenge den er rettskraftig og før ny dom som underkjenner denne foreligger.

Foreningen Indre Kvæningen allmenning

v./styreleder Kai Petter Johansen, Kvæningsbotnveien 1346, 9162 Sørstraumen

Org. Nr. 914410622

Bank.konto.nr.47401504806

Vi mener og at kommunen og Statskog SF ved dette glatt overser vilkårene i reguleringsplan for Løkvikneset som sist ble oppdatert i 2006 – og hvor formålet med vilkårene fra 1971 ble stadfestet og tatt med i reguleringsplanen.

Konsesjonsavgiften til kommunen- har erfaringsvis ikke blitt benyttet jf. formålet i konsesjonsvilkårene, hvor vi leser at midlene skal avsettes i et næringsfond hvor vilkårene skal godkjennes av fylkesmannen. Formålet med bruken av pengene er nærmere beskrevet i vassdragsreguleringslovens §11, hvor vi leser at : **«Avgiften avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som anvendes etter bestemmelse av fylkestinget eller kommunestyret. Denne myndigheten kan delegeres til annet kommunalt eller fylkeskommunalt organ. Fondets midler skal i samsvar med vedtekter som er undergitt vedkommende departements godkjenning, fortrinnsvis anvendes til utbygging av næringslivet i distriktet. Departementet kan delegerer myndigheten til å godkjenne vedtektene til fylkesmannen. Kommunen kan påklage fylkesmannens avgjørelse etter nærmere regler fastsatt av departementet.»**

I vassdragsreguleringsloven §17 utdypes det videre at opprettelsen av kommunalt næringsfond har som del av formål å ivareta private hensyn som evt. blir skadelidende av utbyggingen.: **«Det er adgang til i konsesjonen å oppstille ytterligere betingelser, herunder pålegg om opprettelse av næringsfond, for den enkelte kommune, når dette i det enkelte tilfelle finnes påkrevd av allmenne hensyn eller til ivaretagelse av private interesser som blir skadelidende. Fondet forfaller til betaling når konsesjonen gis. For næringsfondet gjelder for øvrig bestemmelsene i § 11 post 2 annet ledd annet til siste punktum, post 3 og post 4 så langt de passer. Blir ytelser til slike fond fastsatt som årlige innbetalinger skal det årlige beløp justeres på samme måte som fastsatt for årlige erstatninger i § 16 post 5 sjuende ledd.»**

Loven må altså forstås slik at pengene er regnet som en erstatning og skal ha en avbøtende effekt for det området **«distriktet»** som bærer konsekvensene av vassdragsreguleringene og skal benyttes for å styrke næringsliv og bosetning i dette området. I Indre Kvæningen hvor kraftutbyggingen er gjort har vi aldri sett noe særlig til disse pengene eller for så vidt heller ikke til pengene fra fallrettighetene som vi nevnte i forrige innlegg. Samlet sett ser vi at staten v/Statskog SF og Kvæningen kommune på uriktig grunnlag har ført ut av området penger/avgifter betalt av Kvæningen Kraftverk AS som var myntet på å avbøte og forebygge negative konsekvenser i vårt område og å styrke eksisterende næringsliv og bosetning.

Forslag:

NVE pålegger kommunen og legger inn som vilkår i konsesjonen at det kommunalt oppnevnte grendeutvalget i vårt område (Kjækan og Kvæningsbotn Grendeutvalg) overtar forvaltningen/fordelingen av fondet og at det legges inn som vilkår at fondet skal benyttes til tiltak for å sikre og trygge eksisterende og fremtidig næringsliv og bosetning innenfor Lillestraumen. JF. vassdragsreguleringslovens §§11, 17

Forslag:

Foreningen Indre Kvæningen allmenning

v./styreleder Kai Petter Johansen, Kvæningsbotnveien 1346, 9162 Sørstraumen

Org. Nr. 914410622

Bank.konto.nr.47401504806

Konsesjonæren pålegges å betale tilskudd til lokalt jordbruk, skogbruk, fiske i samme område og at administrasjonen av fondet/midlene legges til egnet lokalforening / utvalg etter departementets vurdering jf. vassdragsreguleringslovens §12, 8

Mvh.

Styret i Foreningen Indre Kvæningen allmenning v/styreleder Kai Petter Johansen